

Motion till riksdagen 2024/25:1058

av Christofer Bergenblock (C)

Möjliggör att ställa krav på återbruk i samband med rivningslov

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra i plan- och bygglagen så att det i samband med rivningslov går att ställa krav på återbruk av material och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Allt fler aktörer i samhället försöker bidra till den cirkulära ekonomin genom att återanvända produkter så långt som möjligt innan de går till material- eller energiåtervinning. Det syns inte minst i form av hur secondhandsektorn vuxit sig allt starkare under senare år, med återbruk av kläder, bruksföremål, fritidsartiklar och inredning. Ett område där det går betydligt trögare är inom byggbranschen, där det varje år produceras omkring 10 miljoner ton bygg- och rivningsavfall.

Trots att väldigt mycket material är fullt möjligt att återbruka är standarden fortfarande att det mesta går till materialåtervinning eller destruktion i samband med rivning av byggnader. Detta beror dels på att byggföretagen ännu inte har sett den stora vinsten i att riva på ett sådant sätt att återbruk är möjligt, dels på att plan- och bygglagen i dag inte medger möjlighet att ställa tydliga krav på återbruk i samband med rivningslov.

Bara i Halland finns det flera olika företag som arbetar aktivt med återbruk av material, till exempel Tegelmöllan (Bruksspecialisten) i Falkenberg och Nygårds Byggåtervinning i Varberg. Gemensamt i Halland pågår även ett återbruksprojekt under namnet Bruka Halland med syftet att tillvarata potentialen i outnyttjade resurser och att skapa förutsättningar för ett storskaligt återbruk inom bygg- och fastighetsbranschen.

Trots goda initiativ på lokal nivå behövs det även initiativ på nationell nivå för att öka möjligheten till återbruk av byggmaterial. Sverige har ett mål om att år 2025 ska minst 70 procent av bygg- och rivningsavfall återvinnas eller förberedas för återanvändning. Den vanligaste behandlingen av bygg- och rivningsavfall är i dag att det

återvinns som konstruktionsmaterial, följt av deponering och energiåtervinning. Det minst vanliga är att det återbrukas trots att det är det absolut mest resurseffektiva valet.

Det är inte bara enskilda aktörer på marknaden utan även många kommuner som arbetar för att öka återbruket av byggmaterial. Samtidigt är verktygslådan för detta rätt så begränsad. En åtgärd som efterfrågas från flera håll är möjligheten att ställa skarpa krav på återbruk i samband med att rivningslov utfärdas utifrån plan- och bygglagen.

Christofer Bergenblock (C)